

Sygn. akt: I C 540/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Ewa Oknińska
Protokolant: Justyna	Niebrzydowska,

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2018 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa D. D., E. D.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w G.

o zapłatę

I zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G. na rzecz powodów D. D. i E. D. kwotę 96.484 (dziewięćdziesiąt sześć tysięcy czterysta osiemdziesiąt cztery) zł z odsetkami:

- od kwoty 59.081,46 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 października 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 7.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14 marca 2017 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 30.402,54 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 października 2017 r. do dnia zapłaty,

II umarza postępowanie o zapłatę 19.364,34 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot:

- 9.966,23 zł od dnia 12 września 2013 r. do dnia zapłaty,

- 9.938,11 zł od dnia 27 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty,

III oddala powództwo w pozostałym zakresie,

IV zasądza od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 3.620,03 zł tytułem kosztów procesu,

V nakazuje ściągnąć od powodów na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Okręgowy w Olsztynie kwotę 2.019,30 zł tytułem kosztów sądowych,

VI nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Okręgowy w Olsztynie kwotę 10.057,84 zł tytułem kosztów sądowych.

SSO Ewa Oknińska

UZASADNIENIE

Powodowie D. D. i E. D. ostatecznie wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w G. (...) w O. kwoty 96.484 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwaną z ich nieruchomości, stanowiącej działkę gruntu nr (...) położonej w O., obręb 154, dla której (...) prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...), w tym:

a/ 68.106,35 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 września 2013 r. do dnia zapłaty (za okres bezumownego korzystania od 3 kwietnia 2003 r. do dnia 3 kwietnia 2013 r.) oraz

b/ 28.377,65 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27 stycznia 2017 r. r. do dnia zapłaty (za okres bezumownego korzystania od 4 kwietnia 2013 r. do dnia uprawomocnienia się postanowienia (...)z dnia 20 lipca 2016 r., (...), tj. 26 stycznia 2017 r.)

Jednocześnie powodowie domagali się zasądzenia na ich rzecz od pozwanej kosztów procesu, nadto kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądanie wskazali, że w okresach objętych powództwem przez teren położonej w O., obręb 154, stanowiącej ich własność działki nr (...) przebiegała linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15kW składająca się z przewodów oraz jednego słupa, co skutkowało całkowitym wyłączeniem z użytkowania powierzchni 9m², zaś w ograniczonym zakresie powierzchni 1654m². Ponadto pozwana, celem konserwacji linii, korzystała w tym czasie z drogi dojazdowej o powierzchni 176 m².

Podnieśli, że prawomocnym postanowieniem (...) z dnia 20 lipca 2016 r., w sprawie (...), obciążono działkę nr (...) na rzecz (...) S.A. w G. (...) w O. służebnością przesyłu polegającą na prawie korzystania z posadowionej na nieruchomości sieci energetycznej średniego napięcia i urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem i jednocześnie zasądzone od w/ w Spółki na ich rzecz kwotę 82.368 zł tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie tej służebności. Z powyższego wynika, że przed 26 stycznia 2017 r. – datą uprawomocnienia się wskazanego orzeczenia – pozwana korzystała z nieruchomości powodów bez tytułu prawnego i to w złej wierze.

Powodowie zaznaczyli nadto, że już w 2013 r. zawezwali pozwaną do próby ugodowej w przedmiocie określenia wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez nią z ich nieruchomości w okresie od 3 kwietnia 2003 r. do dnia 3 kwietnia 2013 r., co jednak nie spotkało się z akceptacją z jej strony.

/pozew k. 3-6; pisma strony powodowej k. 260-263; 524-526/

Na rozprawie w dniu 18 lipca 2018 r. powodowie podtrzymali stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 24 kwietnia 2018 r. jednocześnie precyzując, że w pozostałym zakresie, tj. ponad kwotę 96.484,34 zł wraz z odsetkami, cofają pozew ze zrzeczeniem się roszczenia. Wskazali jednocześnie, że odnośnie kosztów procesu, wnoszą o zastosowanie reguły z art. 100 zdanie 2 k.p.c. z uwagi na okoliczność, że dokonywane przez nich w toku procesu zmiany powództwa wynikały z przyczyn obiektywnych - były mianowicie podyktowane pozyskaniem wiadomości specjalnych, o czym uprzedzali stronę przeciwną na początku postępowania.

/stanowisko powodów k. 633/

Pozwana (...) S.A. (...) w O. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powodów na jej rzecz kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko zakwestionowała roszczenie powodów zarówno co do zasady, jak też w zakresie dochodzonej przez wymienionych wysokości. W pierwszej kolejności wskazała, że znajdująca się na terenie

nieruchomości powodów linia energetyczna średniego napięcia podparta jednym słupem pojedynczym została wybudowana przez jej poprzednika prawnego w 1965 r. w oparciu o decyzję z dnia 15 czerwca 1965 r. wydaną na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (Dz. U. z 1974 r., Nr 10, poz. 64 ze zm.), co przesądza o istnieniu po jej stronie dobrej wiary odnośnie korzystania z trwałych i widocznych urządzeń posadowionych na nieruchomości powodów, czyniąc roszczenie powodów bezzasadnym.

Niezależnie od powyższego podniosła zarzut zasiedzenia służebności przesyłu podając, że sporna linia energetyczna została przekazana nieodpłatnie do majątku Zakładu (...) w dniu 31 kwietnia 1969 r. Nawet gdyby więc przyjąć istnienie po jej stronie istnienie złej – a nie dobrej – wiary, termin zasiedzenia upłynął najpóźniej 31 kwietnia 1999 r.

Niezależnie od powyższego podniosła, że wysokość dochodzonej przez powodów kwoty wynagrodzenia jest zawyżona. Ponadto podważyła zakres obszaru, z którego miała rzekomo bezumownie korzystać – tj. drogę dojazdową wykorzystywaną celem konserwacji linii energetycznej. /odpowiedź na pozew k. 26-29/

W piśmie z dnia 8 maja 2018 r. pozwana wniosowała o zawieszenie postępowania z uwagi na okoliczność wywiedzenia skargi o wznowienie w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu, sygn. akt (...).

Na rozprawie w dniu 18 lipca 2018 r. pozwana podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie wniosła dodatkowo o zasądzenie od powodów kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości.

/pisma strony pozwanej 296-297, 551-552, 633/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie D. D. i E. D. **w dniu** 9 października 1989 r. nabyli od W. S. prawo własności działki gruntu nr (...), położonej w O., obręb 154, dla której (...) prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...). W. S. nabyła nieruchomość w dniu 9 października 1987 r. Poprzednio właścicielem nieruchomości była T. S., która otrzymała w.w. działkę aktem nadania z dnia 12 lutego 1959 r. z (...).

Działka nr (...), obręb 154, położona jest w północno – zachodniej części miasta O. na osiedlu (...), bezpośrednio przy linii brzegowej jeziora T..

W okresie od 3 kwietnia 2003 r. do 31 grudnia 2003 r. przedmiotowa działka wedle zapisów miejskiego planu zagospodarowania przestrzennego była przeznaczona na zieleni ochronną spełniającą rolę ochrony jezior i elementów krajobrazu oraz ulicę.

Od 1 stycznia 2004 r. do 29 lipca 2004 r. działka ta była określona zapisami obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta O. jako strefa otwartych terenów rekreacyjnych oraz jako projektowane ulice główne.

Od 30 lipca 2004 r. do 26 stycznia 2017 r. przedmiotowa działka określana jest zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta O. w części jako ulica publiczna wraz z zielenią izolacyjną towarzyszącą komunikacji i usługom, nadto teren gospodarki leśnej, tereny zieleni urządzonej na funkcje rekreacji pieszej oraz w zakresie przeznaczenia podstawowego – zabudowę na funkcję mieszkalnictwa jednorodzinnego i usług turystycznych.

Aktualnie część nieruchomości w postaci działki nr (...), obręb 154, znajduje się w liniach rozgraniczających teren inwestycji drogowej „Budowa nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr (...) na odcinku od granicy Miasta do wiaduktu (ulica (...)) w O.”. Realizacja przedmiotowej inwestycji pozostaje obecnie zawieszona, w związku z czym działka nr (...) nie została dotychczas zajęta przez (...)O. pod drogę.

(dowód: akta (...) –k. 2, 9, wypis z KW k. 7; pismo z (...) O. k. 251; opinia główna (...) S. k. 359-498))

Przez teren nieruchomości obejmującej działkę nr (...), obręb 154, posadowione są urządzenia elektroenergetyczne w postaci linii napowietrznej SN 15kV i jeden słup.

Szerokość strefy ochronnej napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia wynosi 5 m plus odległość między skrajnymi przewodami. Obszar gruntu trwale wyłączonego spod użytkowania wynosi 9m², zaś obszar gruntu ograniczonego korzystania 1654m². Nadto powierzchnia drogi dojazdowej, łączącej drogę gminną oznaczoną jako działka nr (...) z gruntem pod linią wynosi 176 m².

Należność z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powodów w obszarze trwale wyłączonym z użytkowania działki gruntu nr (...), obręb 154, tj. za 9 m², za okres od dnia 3 kwietnia 2003 r. do dnia 26 stycznia 2017 r., wynosi łącznie 940zł.

Należność z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powodów w obszarze ograniczonego użytkowania działki gruntu nr (...), obręb 154, tj. za 1654 m², za okres od dnia 3 kwietnia 2003 r. do dnia 26 stycznia 2017 r., wynosi 86.355 zł.

Należność z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z obszaru dla drogi dojazdowej (łączącej drogę gminną z gruntem pod linią energetyczną) na działce gruntu nr (...), obręb 154, tj. za 176 m², za okres od dnia 3 kwietnia 2003 r. do dnia 26 stycznia 2017 r., wynosi 9.189 zł.

(dowód: opinie główne i uzupełniające sporządzone w postępowaniu (...) przez biegłego z zakresu geodezji W. O., biegłego z zakresu elektroenergetyki J. K. (częściowo) i biegłą ds. szacowania nieruchomości E. J.: k. 184-199, 238-239, 254-255, 329-337, 371; opinia główna oraz uzupełniająca (...) S. k. 359-498, 558-562)

Postanowieniem (...) z dnia 20 lipca 2016 r., (...), obciążono działkę nr (...), obręb 154, stanowiącą własność powodów na rzecz (...) S.A. w G. służebnością przesyłu polegającą na prawie korzystania z posadowionej na nieruchomości sieci energetycznej średniego napięcia SN 15 kV (3xAFI 06 70mm⁽²⁾) podpartej na jednym słupie (...) 12/P i urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem ustalając obszar oddziaływania służebności przesyłu na tej działce na 1663 m⁽²⁾ (po 5 m od skrajnych przewodów linii) wraz z drogą dojazdową o powierzchni 176 m⁽²⁾ łączącą drogę gminną, oznaczoną jako działka (...), z gruntem pod linią energetyczną. Jednocześnie zasądzono od w/w Spółki na rzecz D. D. i E. D. kwotę 82.368 zł tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie tej służebności.

W uzasadnieniu (...) wskazał, że (...) S.A. w G. nie wykazała daty wzniesienia na działce nr (...) w O., obręb 154, urządzeń przesyłowych w obecnym ich kształcie, ani też nie udowodniła, aby posiadała je, bądź jej poprzednicy prawni, w dobrej wierze. Sąd ten zakwestionował przy tym, aby podstawą wejścia (...) w posiadanie nieruchomości były decyzje administracyjne o zarządzeniu powszechnej elektryfikacji. W związku z powyższym stwierdzono brak podstaw do uznania, że wymieniona nabyła w drodze zasiedzenia służebność odpowiadającą treści służebności przesyłu.

Postanowione Sądu I instancji uprawomocniło się w dniu 26 stycznia 2017 r. w związku z oddaleniem przez Sąd Okręgowy w Olsztynie w sprawie (...) apelacji (...) S.A z siedzibą w G..

Postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2018 r., (...), odmówiono przyjęcia skargi kasacyjnej (...) S.A z siedzibą w G. od postanowienia Sądu okręgowego w Olsztynie z dnia 26 stycznia 2017 r., sygn. akt (...), do rozpoznania.

Postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2018 r., (...) oddalono zażalenie (...) S.A z siedzibą w G. na postanowienie Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 6 września 2017 r., sygn. akt (...), o odrzuceniu skargi (...) o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem (...) z dnia 26 stycznia 2017 r., (...).

W lutym 2018 r. (...) S.A z siedzibą w G. złożyła kolejną skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem (...) z dnia 26 stycznia 2017 r., (...), uzasadniając ją odnalezieniem nowych, nieznanych uprzednio dowodów, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy.

(dowód: postanowienie SN z dnia 15.02.2018 r. wraz z uzasad. 536-539; dokumenty k. 306; z akt (...): postanowienie SR w Olsztynie z dnia 20.07.2016 r. z uzasad. k. 378, 382-388; postanowienie SO w Olsztynie z dnia 26.10.2017 r. wraz z uzasadnieniem, (...) k. 440, 444-454; postanowienie SN z dnia 29.01.2018 r. wraz z uzasad. K. 558-560)

We wniosku z dnia 23 kwietnia 2013 r. powodowie zawezwali (...) S.A z siedzibą w G. (...) w O. do próby ugodowej dotyczącej m.in. uzyskania odszkodowania w wysokości 270.000 zł za bezumowne korzystanie przez nią z działki nr (...) w O., obręb 154, za okres od 3 kwietnia 2003 r. do 3 kwietnia 2013 r. Odpis wniosku został doręczony pozwanemu w dniu 16 września 2013 r. Do zawarcia ugody między stronami nie doszło.

Pismem z dnia 15 lutego 2017 r. powodowie wezwali pozwaną spółkę do natychmiastowej zapłaty kwoty w łącznej wysokości 35.000 złotych stanowiącej wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości w okresie od 3 kwietnia 2003 r. do dnia 26 stycznia 2017 r., przy czym od kwoty 28.000 zł za okres od dnia 3 kwietnia 2003 r. do dnia 3 kwietnia 2013 r. z ustawowymi odsetkami od dnia 12 września 2013 r. do dnia zapłaty i od kwoty 7.000 zł za okres od dnia 4 kwietnia 2013 r. do dnia 26 stycznia 2017 r. z ustawowymi odsetkami od dnia otrzymania wezwania do dnia zapłaty. Pozwana odmówiła zapłaty.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 10-11; pismo pozwanej k. 12; z akt (...): wniosek o zawezwanie do próby ugodowej k. 2-5; zpo odpisu wniosku k. 17; protokół posiedzenia k. 30)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w zakresie zmodyfikowanym ostatecznie przez D. D. i E. D. w piśmie z dnia 24 kwietnia 2018 r., tj. co do kwoty 96.484 zł.

Na wstępie tych rozważań należy wskazać, że stosunki między zakładami energetycznymi a właścicielami nieruchomości, na których zostały wzniesione sieci energetyczne podlegają ocenie na podstawie przepisów kodeksu cywilnego (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2000r, V CKN 122/00, LEX nr 52678). Podstawę prawną roszczenia powoda stanowiły zatem 224 § 2 k.c. w zw. z art. 225 k.c., zgodnie z którymi posiadacz w złej wierze jest zobowiązany w szczególności do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy.

W przedmiotowej sprawie przy ocenie zgłoszonego roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości należało mieć na uwadze fakt, że między stronami niniejszego procesu toczyło się przed (...) postępowanie o sygn. (...), w ramach którego wydane zostało w dniu 20 lipca 2016 r. postanowienie, które uprawomocniło się 26 stycznia 2017 r., o obciążeniu działki stanowiącej własność powodów nr 56 w O., obręb 154, za jednorazowym wynagrodzeniem, na rzecz (...) S.A. w G. (...) w O. (dalej: (...)), służebnością przesyłu polegającą na prawie korzystania z posadowionej na nieruchomości sieci energetycznej średniego napięcia SN 15 kV (3xAFI 06 70mm⁽²⁾) podpartej na jednym słupie (...) 12/P, przy ustaleniu obszaru oddziaływania służebności przesyłu na tej działce na 1663 m⁽²⁾ (po 5 m od skrajnych przewodów linii) wraz z drogą dojazdową o powierzchni 176 m⁽²⁾ łączącą drogę gminną, oznaczoną jako działka (...), z gruntem pod linią energetyczną, o przebiegu jak na szkicu z k. 256 akt (...) stanowiącego integralną część orzeczenia.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że w sprawie znajduje zastosowanie reguła art. 365 § 1 k.p.c. Powołany przepis przewiduje bowiem, że sądy i organy państwowe muszą uwzględniać w toku orzekania nie tylko istnienie, ale także treść prawomocnego orzeczenia sądu zapadłego w innej sprawie. Związanie dotyczy przy tym zarówno sentencji wyroku, jak i motywów w granicach, które stanowią konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2012r., sygn. akt III PK 53/11, OSNP 2013/1-2/11).

Co istotne, a który to pogląd jest utrwalony w doktrynie oraz judykaturze, związanie sądów orzekających w innych sprawach polega na niedopuszczalności kwestionowania ustaleń stanowiących podstawę rozstrzygnięcia we wcześniejszej sprawie. (tak m. in. Sąd Najwyższy w: postanowieniu z 9 grudnia 2009 r., IV CSK 297/09, Legalis Nr 309977 oraz wyrokach z dnia 23 stycznia 2015 r., V CSK 192/14, Numer 1213098 i z dnia 19 października 2012 r., V CSK 485/11, Numer 561320).

Z powyższego wynika wprost, że Sąd orzekający w niniejszej sprawie był związany ustaleniem, że (...) S.A. w G. (...) w O. nie nabyła w drodze zasiedzenia na działce nr (...) w O., obręb 154, służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, albowiem nie dowiodła daty wzniesienia na tej nieruchomości urządzeń przesyłowych w obecnym ich kształcie, podstawy prawnej ich posadowienia, ani też następstwa prawnego po podmiocie odpowiedzialnym za te działania. Takie ustalenia legły u podstaw wskazanego wyżej prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w sprawie (...) i z tego względu jako prejudykat w świetle art. 365 i 366 k.p.c., wiążą wszystkie sądy i oczywiście same strony, które powinny w oparciu o jego treść podejmować dalsze czynności z uwzględnieniem tego związania.

Oznacza to w kontekście rozpoznawanej sprawy, że zarówno powodowie, jak i pozwana, winni uznać obciążenie działki nr (...) w O., obręb 154, na rzecz (...) S.A. w G. (...) w O., służebnością przesyłu polegającą na prawie korzystania z posadowionej na nieruchomości sieci energetycznej średniego napięcia SN 15 kV (3xAFI 06 70mm⁽²⁾) podpartej na jednym słupie (...) 12/P, przy ustaleniu obszaru oddziaływania służebności przesyłu na tej działce na 1663 m⁽²⁾ (po 5 m od skrajnych przewodów linii) wraz z drogą dojazdową o powierzchni 176 m⁽²⁾ łączącą drogę gminną, oznaczoną jako działka (...), z gruntem pod linią energetyczną.

W tym świetle zarzuty strony pozwanej podnoszone w toku niniejszego postępowania mające sprowadzać się do wykazania, że (...) S.A. w G. (...) w O. nabyła jednak na nieruchomości powodów służebność przesyłu nie mogły znaleźć uzasadnienia.

Wskazanego zapatrywania nie niweczy przy tym fakt złożenia przez (...) S.A. w G. (...) w O. w lutym 2018 r. kolejnej skargi o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym postanowieniem (...) z dnia 26 stycznia 2017 r., (...), co miało – zdaniem pozwanej - przemawiać za zawieszeniem postępowania w sprawie obecnie rozpoznawanej. Zauważyć bowiem trzeba, że kwestia wykrycia środków dowodowych mogących mieć wpływ na wynik sprawy (...) będzie badana pod kątem spełnienia przesłanek z art. 403 § 2 k.p.c. przez właściwy Sąd. Z tego też względu Sąd oddalił wnioski o zawieszenie postępowania, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia na obecnym etapie sprawy.

Przechodząc do meritum podkreślić wypada, że w sprawie bezsporny pozostaje fakt posadowienia na nieruchomości powodów obejmującej działkę gruntu nr (...) w O., obręb 154, od co najmniej 1989 r. linii elektroenergetycznej średniego napięcia SN 15 kV (3xAFI 06 70mm²) o długości 122,08m podpartej na jednym słupie (...) 12/P wchodzącej w skład przedsiębiorstwa pozwanej.

W świetle wniosków opinii głównej i uzupełniającej biegłego z zakresu geodezji W. O. sporządzonych na potrzeby postępowania (...) nie budzi przy tym wątpliwości ustalony na działce powodów nr (...), obręb 154 w O., obszar gruntu trwale wyłączony – w związku z posadowieniem w/w linii energetycznej - spod użytkowania wynoszący 9m², jak też obszar gruntu ograniczonego korzystania wynoszący 1654 m².

W tej sytuacji argumentacja strony pozwanej, jakoby obszar pasa służebności ustalony w toku sprawy (...) nie odpowiadał rzeczywistemu stanowi rzeczy, nie mogły zyskać aprobaty. Tym bardziej, że nie znalazły potwierdzenia wywody wymienionej odnośnie wyłączenia części działki nr (...), obręb 154 w O. pod budowę drogi tzw. (...). Nie negując bowiem, że aktualnie część tej nieruchomości znajduje się w liniach rozgraniczających teren inwestycji drogowej, zauważyć wypada, iż jej realizacja pozostaje od dłuższego czasu zawieszona, w związku z czym obszar działki nr (...) nie uległ dotychczas zmianie. Wobec natomiast braku odstępstw od stanu faktycznego będącego podstawą orzekania w sprawie (...) nie było powodów do odmiennego, niż to miało miejsce uprzednio, określenia powierzchni obszaru, który na skutek posadowienia urządzeń elektroenergetycznych został trwale, bądź w ograniczonym stopniu,

wyłaczony spod użytkowania powodów. Powierzchnia zajęta przez urządzenia elektroenergetyczne została określona rzetelnie i Sąd rozpoznający niniejszą sprawę nie widział podstaw do kwestionowania stanowiska W. O. w omawianym zakresie. Przedmiot badań tego biegłego potwierdzał duży zakres wyłączenia nieruchomości z korzystania na skutek posadowienia na niej linii elektroenergetycznej średniego napięcia wraz z urządzeniami niezbędnymi do jej obsługi. Dopóki więc wskazane powierzchnie nie ulegną zmianie dopóty brak jest podstaw do czynienia odmiennych ustaleń w tym zakresie.

Co więcej, na podstawie ustaleń poczynionych w sprawie (...), które – co istotne nie były wówczas kwestionowane przez pozwaną i to pomimo wywiedzenia przez nią apelacji – oczywistym jest, że do obszaru oddziaływania służebności przesyłu na działce nr (...), obręb 154 w O., obok linii energetycznej i słupa, zaliczono również drogę dojazdową o powierzchni 176m² łączącą drogę gminną oznaczoną jako działka (...) z gruntem pod linią energetyczną. Twierdzenia pozwanej negującej, jakoby korzystała z dojazdu do urządzeń elektroenergetycznych w okresach wskazanych w pozwie, nie mogły zatem znaleźć akceptacji. Tym bardziej w kontekście ponawianych przez nią twierdzeń o zasiedzeniu służebności przesyłu, co dobitnie dowodzi, że wymieniona musiała korzystać z urządzeń przesyłowych, co wiązało się także z obowiązkiem ich konserwacji, czy naprawy, a więc dojazdem na miejsce ich posadowienia drogą gminną.

Podkreślić przy tym wymaga, że strona pozwana nie negocjowała wskazanego w pozwie czasokresu, za który przysługiwać miało powodowi wynagrodzenie z tytułu bezumownego korzystania przez E. z działki gruntu nr (...), obręb 154 w O., tj. od dnia 3 kwietnia 2003 r. do 26 stycznia 2017 r. Podważała jednak jego wysokość.

Na wskazaną okoliczność dopuszczone zostały w sprawie dwie opinie z zakresu szacowania nieruchomości – główne oraz uzupełniające - autorstwa biegłych J. K. i (...) S., przy czym na podzielenie zasługiwała w ocenie Sądu głównie ekspertyza (...) S.. Biegły J. K. opracowując swą opinię oparł się bowiem na własnych ustaleniach odnośnie obszaru oddziaływania służebności przesyłu na działce powodów pomijając, że w omawianym zakresie Sąd pozostawał związany postanowieniem Sądu Rejonowego z 20 lipca 2016 r., sygn. (...), co w zasadniczy sposób wpłynęło na możliwość wykorzystania w sprawie dokonanych przez niego wyliczeń.

Zaznaczyć dodatkowo w tym miejscu wypada, że Sąd nie podzielił zapatrywania strony pozwanej co do istnienia po stronie biegłego J. K. przesłanek przemawiających za jego wyłączeniem od opiniowania w sprawie. Strona pozwana powoływała się w omawianym zakresie na fakt pozostawania z biegłym w sporze sądowym, czego jednak nie dowiodła. Na potwierdzenie swych twierdzeń załączyła bowiem wyłącznie pismo z dnia 3 lipca 2017 r. o wezwaniu J. K. do zapłaty oraz z dnia 12 lipca 2017 r. o zawezwaniu wymienionego do próby ugodowej. Pomijając, że spór ten – wbrew odmiennym twierdzeniom pozwanej - nie znalazł się na drodze procesu sądowego, zauważyć należy, iż opinię główną w przedmiotowej sprawie biegły sporządził w dacie 19 czerwca 2017 r., a zatem przed datą powzięcia wiedzy odnośnie kierowanych wobec niego przez pozwaną roszczeń finansowych. W tej zaś sytuacji brak jest podstaw do wywodzenia – J. K. zresztą zaprzeczył temu w piśmie z dnia 28 sierpnia 2017 r. /k. 242/– aby istniały podstawy do jego wyłączenia od opiniowania. Tym bardziej, że pozwana poinformowana przez Sąd o wyznaczonym w charakterze biegłego J. K. - w piśmie z dnia 2 czerwca 2017 r. negując jego osobę powoływała się wyłącznie na kwestie związane z finansowym aspektem sporządzania przez niego opinii. W opisanej sytuacji nie sposób uznać, aby E. wykazała po dacie 2 czerwca 2017 r. powstanie przesłanek z art. 281 k.p.c. zd. drugie w zw. z art. 49 k.p.c. Co więcej, sam fakt kwestionowania przez nią ekspertyzy autorstwa wymienionego w innej sprawie, nie daje podstaw do podzielenia twierdzeń o braku obiektywizmu eksperta w toku obecnie rozpoznawanej.

W opisanej sytuacji wynagrodzenie należne powodowi od pozwanej z tytułu bezumownego korzystania przez nią z działki nr (...), obręb 154 w O., Sąd określił w oparciu o opinię biegłego P. S.. Biegły wyliczył stawki wynagrodzenia zgodnie z ustaleniami, którymi tut. Sąd był związany, dokonanymi na kanwie sprawy (...), czyli odnośnie szerokości pasa służebności wyłączonego trwale z użytkowania - 9m², wyłączonego w ograniczonym zakresie - 1654m² oraz 176m² drogi dojazdowej. Nadto przy uwzględnieniu przeznaczenia nieruchomości w poszczególnych okresach, (tj. początkowo od 3 kwietnia 2003 r. – 29 lipca 2004 r. na zieleń, inwestycje drogowe i otwarte tereny rekreacyjne oraz od 30 lipca 2004 r. – 26 stycznia 2017 r. dodatkowo na zabudowę na funkcję mieszkalnictwa jednorodzinnego i usług

turystycznych) oraz możliwości jej wykorzystania. Wymieniony odpowiedział na wszystkie istotne z punktu widzenia zapadłego rozstrzygnięcia pytania, w wyniku czego przedstawione przez niego konkluzje mogły stanowić podstawę czynienia wiążących ustaleń faktycznych jako jasne, spójne i niesprzeczne.

Biegły wytłumaczył przy tym mechanizm obliczania należności obejmującej wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości, odwołując się do wskaźnika „u”, który określa relację stawki czynszu dzierżawy do wartości rynkowej prawa własności gruntu. Wyjaśnił przy tym, że wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości powinno być określone na podstawie czynszów dzierżawnych gruntów przeznaczonych pod strefy ochronne sieci energetycznej, a w przypadku braku notowań takich czynszów, w sposób pośredni jako suma ułamkowych wartości gruntów w strefie ochronnej, określonych na podstawie wartości gruntu nieobciążonego. Zaznaczył, że analiza rynku lokalnego w omawianej sprawie nie pozwoliła na określenie stawek czynszu dzierżawnego w spornym okresie. Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z gruntu za okres od 3 kwietnia 2003 r. do 29 lipca 2004 r. zostało zatem ustalone w oparciu o analizę cen transakcyjnych za rok 2004, zaś w odniesieniu do okresu 30 lipca 2004 r. – 26 stycznia 2017 r. w oparciu o analizę obiektów porównawczych o podobnym przeznaczeniu, przy czym z uwagi na niedostateczną ich liczbę uwzględniono w nich obiekty przeznaczone wyłącznie na cele mieszkalne przy jednoczesnym zastosowaniu korekty 50% wartości gruntów.

Sąd podzielił przy tym stanowisko biegłego P. S., że przy obliczaniu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości w strefie ograniczonego użytkowania współczynnik współkorzystania z nieruchomości (określony jako zmienna „k”) powinien wynosić 0,5, za czym miał przemawiać przebieg linii energetycznej średniego napięcia przez nieruchomość powodów. Dla ustalenia wysokości tego współczynnika biegły miał na względzie stopień zakłócenia możliwości korzystania z nieruchomości w stosunku do korzystania z nieruchomości nieobciążonej urządzeniem elektroenergetycznym. Nie budzi przy tym wątpliwości, że posadowienie urządzeń elektroenergetycznych stanowiło przejaw ograniczenia korzystania z nieruchomości we wskazanym w pozwie, niekwestionowanym przez stronę pozwaną, okresie.

W tej natomiast sytuacji należność z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powodów w obszarze trwale wyłączonym z użytkowania działki gruntu nr (...), obręb 154 w O., tj. za 9 m², za okres od dnia 3 kwietnia 2003 r. do dnia 3 kwietnia 2013 r. oraz od 4 kwietnia 2013 r. do 26 stycznia 2017 r., wynosi łącznie 940 zł.

Natomiast należność z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powodów w obszarze ograniczonego użytkowania, tj. za 1654 m², za okres od dnia 3 kwietnia 2003 r. do dnia 3 kwietnia 2013 r. oraz od 4 kwietnia 2013 r. do 26 stycznia 2017 r., wynosi łącznie 86.355 zł.

Należność z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powodów w postaci drogi dojazdowej o powierzchni 176 m² łączącej drogę gminną, oznaczonej jako działka (...), w okresie od dnia 3 kwietnia 2003 r. do dnia 3 kwietnia 2013 r. oraz od 4 kwietnia 2013 r. do 26 stycznia 2017 r., wynosi zaś łącznie 9.189 zł.

Podsumowując powyższe rozważania, Sąd uznał, że żądanie zapłaty jest zasadne co do kwoty 96.484 zł, którą zasądzone na rzecz powodów D. D. i E. D. od pozwanej spółki (...) S.A. z siedzibą w G. (...) w O. na podstawie art. 224 § 2 k.c. w zw. z art. 225 k.c. (punkt I wyroku).

Jednocześnie, uznając opinie główną oraz uzupełniające biegłego P. S. (2) za jasne, spójne oraz logiczne, brak było w ocenie Sądu podstaw do uwzględnienia wniosku strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu szacowania nieruchomości.

O odsetkach rozstrzygnięto na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c., zasądzając ustawowe od kwoty 59.081,46 zł od dnia 17 października 2013 r., (czyli upływu terminu 30 dni od dnia doręczenia pozwanej zawiadomienia do próby ugodowej w sprawie (...); k. 17 z akt tej sprawy) do dnia do dnia 31 grudnia 2015 r., jak też za opóźnienie od wskazanej kwoty od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. Termin 30 dni uznać wypada za adekwatny do przeanalizowania okoliczności sprawy biorąc pod uwagę stopień jej skomplikowania pod względem faktycznym i prawnym.

W tym miejscu wskazać należy, że Sąd wziął pod uwagę, że w sprawie (...) roszczenie było sprecyzowane za okres korzystania z gruntu od dnia 03 kwietnia 2003 r. do dnia 03 kwietnia 2013 r.

Sąd na podstawie opinii biegłego P. S. (2) wyliczył za wskazany okres należne wynagrodzenie, otrzymując kwotę 59.081,46 zł (patrz: k. 438 i 439, przyjmując łącznie wynagrodzenie za powierzchnię gruntu z pkt a. opinii kwotę 576,36 zł, z pkt b. opinii kwotę 52.878,38 zł, z pkt c. w kwocie 5.626,72 zł. Sąd obliczył powyższe, mając na względzie sumę stawek czynszu za każdy rok, z tym, że za rok 2013 r. wzięto pod uwagę 93 dni, dlatego przy sumowaniu, doliczono za 2013 r. w pkt a. kwotę 2,37 zł/m², w pkt b. 1,18 zł/m², w pkt c. 1,18 zł/m²).

Ponadto od kwoty 7.000 zł orzeczono odsetki za opóźnienie od dnia 14 marca 2017 r. do dnia zapłaty. Za takim określeniem terminu przemawiała okoliczność, że strona pozwana wezwaniu do zapłaty w omawianym zakresie z dnia 15 lutego 2017 r. otrzymała 27 lutego 2017 r. i w związku z tym winna dysponować terminem 14 dni do ustosunkowania się do tego żądania.

Natomiast od kwoty 30.402,54 zł orzeczono odsetki za opóźnienie od dnia 26 października 2017 r. do dnia zapłaty uznając, że pozwana winna mieć stosowny termin, tj. 14 dni, od daty dokonania przez stronę powodową modyfikacji żądania pozwu (data doręczenia pisma zawierającego rozszerzenie powództwa k. 282 - 11 października 2017 r.)

W związku z cofnięciem przez powodów pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty ponad 96.484 zł, postępowanie o zapłatę kwoty 19.364,34 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 9.966,23 zł od dnia 12 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz od 9.938,11 zł od dnia 27 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty umorzono w oparciu o art. 203 § 1 k.p.c. (punkt II wyroku).

W pozostałym zakresie powództwo oddalono jako pozbawione usprawiedliwionych podstaw (punkt III wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozdzielenia, stosownie do wyniku sprawy. Powód ostatecznie utrzymał się z żądaniem 96.484 zł, co oznacza, że powód wygrał niniejszy proces w 83,28 % (Sąd uznał, że powód w części, w której cofnął pozew, przegrał sprawę, powód bowiem jest inicjatorem procesu). Powód poniósł następujące koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony: 1.250 zł tytułem opłaty sądowej, 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, 1.000 zł tytułem wydatków na wynagrodzenia biegłego (łącznie 5.867 zł).

Z kolei pozwany poniósł koszty procesu w postaci kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł, wydatków na wynagrodzenie biegłego w kwocie 3.971,81 zł (łącznie 7.571,81 zł).

Mając na względzie stosunek, w jakim strony utrzymały się ze swoim żądaniem i obroną, należne na rzecz powoda koszty procesu wyniosły 4.886,03 zł (83,28 % z 5.867 zł), natomiast należne na rzecz pozwanego koszty procesu wyniosły 1.266 zł (16,72 % z 7.571,81 zł).

Poniesione przez powoda koszty przewyższają obciążający go udział, zatem zasądzeniu na jej rzecz podlega różnica t.j. kwota 3.620,03 zł.

W pkt V i VI wyroku Sąd orzekł o obowiązku zwrotu kosztów sądowych w oparciu o art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 k.p.c. Nieuiszczone koszty sądowe wyniosły 12.077,14 zł (wydatki tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłego w kwocie 7.056,06 zł (k. 179), w kwocie 478,08 zł (k. 255), opłata sądowa od rozszerzonego powództwa - 4.543 zł).

Sąd mając na względzie wynik procesu nakazał ściągnąć od stron na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Olsztynie w/w kwotę. Powód przegrał sprawę w 16,72 % i jest on zobowiązany do zapłaty 2.019,30 zł tytułem poniesionych kosztów sądowych, natomiast pozwany przegrał sprawę w 83,28% i jest zobowiązany do zapłaty kwoty 10.057,84 zł tytułem kosztów sądowych.

SSO Ewa Oknińska